

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

40. An quis possit absolvi toties, quoties virtute Bullæ Cruciatæ à casibus
Papæ reservatis, si sint occulti? Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. res. 45.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Ref. seq. & in to. 5. tit. 3. Ref. 31. §. Et hoc. & seq. & in to. 5. fr. 1. Ref. 246. si sit. & ex Ref. 300. lege doct. §. La segundā. & in to. 9. tit. 7. ex Ref. 12. §. Arguitur. & seq.

2. Sed ibi pro affirmatiua sententia adduxi Sanchez, cui hunc addo Aegidium Trullench in Bull. Cruciatā lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 6. n. 3. Quia, ait ille, restrictio illa semel in vita, & in articulo mortis, postea est in Bulla quoad casus publicos, & non manifestos, Bulla enim solos casus Pontificiā reseruat excipit, ne liceat illos absolueret toties quoties, at casus occulti cum non sunt casus Papa reseruati, sed competunt Episcopis, non ex aliqua delegatione specialiter existimat Henriquez; sed iure ordinario, tanquam perpetuo annexi dignitati Episcopali, neque exigitur industria persone Episcopi, aliter enim ita essent personales, ut eos delegare non posset, quod est falsum. Ergo eis talis facultas competit iure ordinario, & eo iure casus Papales si occulti sint, censentur casus Episcoporum reseruati. Et confirmatur, quia etsi casus Episcopales non desinant esse tales per concessionem peculiarem factam ab Episcopo, at desinerent esse si constitutione synodali concederetur Parochis, & solis illis reseruati essent. Ergo similiter & casus Papales non desinant esse tales, eo quod illos semel aut iterum Pontifex concedat Episcopo, imo est semper eos concedat Episcopo speciali, at desinant esse tales per generalem constitutionem concedentem eos in perpetuum cuiuscunque Episcopo, ut factum fuit in Tridentino respectu casuum Papalium occultorum. Cum ergo Bulla concedat absolutionem a reseruatis Episcopo toties quoties, concedendum est per Bullam posse dari absolutionem ab iis reseruatis occultis toties quoties, utpote, qui per decretum Tridentini iam non sunt Papales, sed Episcopales. Et tandem probatur, quia reseruatō ut odiosa est limitanda, quando verba talem limitationem patiuntur. Sed illa restrictio potest alligari soli absolutioni casuum publicorum, qui publici sunt: ergo solum respectu eorum negabitur per Bullam facultas repetendi in eodem anno absolutiones toties quoties oportuerit. Hac omnia Trullench loco citato, & hanc opinionem probabilissimam esse, & tutam in praxi, sentiunt multi viri docti Societatis Iesu, & nostrae Religionis, de hac re à me consulti.

RESOL. XL.

An quis possit absolui toties, quoties virtute Bulla Cruciatā a casibus Papa reseruatis, si sint occulti? Ex p. 11. tit. 2. & Misc. 2. Ref. 41.

Olim in dubis Ref. precedentibus & in aliis eorum annotationum.

§. 1. **A**ffirmatiuē olim respondi, sed nominatim probabiliorem, & in praxi amplectendam esse putat Bardi in Bull. Cruc. par. 2. tract. 3. cap. 1. sect. 1. o. num. 87. Et ratio est, quia cum Summus Pontifex absolute, & simpliciter sine vlla limitatione, aut qualitate superaddita casus illos sibi reseruet, idcirco hi casus ita reseruati aliquid plus habent, quam illi qui omnino non sunt reseruati; ergo esse occultum, cum suapte natura non opponatur reseruatiō, ut de se patet, neque aliunde nos habeamus declarationem per quam casus ex eo quod sint occulti, cessent à reseruatiōe, quod tamen Aduersarij non probant, cum id deberent sufficienter probare: igitur probabilius & congruentius dicimus non posse vi Bullae casus istos toties quoties remitti, sicuti non reseruatos: hoc autem importat clausula illa, quae in ipsamet Bulla habetur, dum sic dicitur: Aliorum verò Sedi Apostolicæ non reseruatarum, ac reseruatarum, toties quoties confitebuntur, absolutionem, mediante salutarī poenitentia secundum culpā exigentiam, obtinere; & ideo ita est dicendum, facultatem illam Episcopis concessam esse tantum in ordine ad casus, qui omnino & simpliciter eximuntur à reseruatiōe Papali, & hoc manifeste patet, quia in illo Decreto Concilij absolutio casuum, & Censurarum summo Pontifici reseruatarum, etiam dum manent in occulto, non re-

linquitur in omnimoda libertate Episcopi, quia adhuc casus continentur in reseruatiōe Papali; neque enim Episcopi prædictorum casuum absolutionem ad libitum respectu quarumcunque personarum, & in quocunque loco exercere, nam Concilium eam limitat ad subditos Episcopi, & in Diocesi Episcopi absolutis, & quamuis hæc verba vario modo ab auctoribus intelligantur, ut videre est apud Suarez de cens. tom. 5. disp. 41. sect. 2. num. 6. & sequentibus. Sanchez lib. 2. in Decalog. capit. 11. a numero 2. certam tamen est, & omnes fatentur, Concilium per illa verba: Quoscunque sibi subditos, & in Diocesi per se ipsos, aut per Vicarium ad id specialiter deputatum, Limitationem aliquam apponere in facultate absoluenti à casibus Pontificiis occultis; proinde hi casus etiam occulti non censentur omnino esse extra Papalem reseruatiōem, & per consequens dum in Bulla conceditur facultas absoluenti toties quoties à casibus Summo Pontifici non reseruatis, id explicari debet de casibus, qui omni Papali reseruatiōe carent.

2. Verum his non obstantibus, me citato affirmatiuam sententiam tenet Pater Andreas Mendo in Bull. Cruc. disp. 23. cap. 1. numer. 72. cum seq. qui postea in Appendice disputat. 2. cap. 26. numero 141. nominatim contra Patrem Bardi ad eius argumenta respondet. Etenim Pontifex dum committit in Tridentino Episcopis facultatem ordinariam absoluenti a casibus sibi aliunde reseruatis, dummodò sint occulti, tollit ab eis reseruatiōem Pontificiam, limitatque eam, quam appofuerat, ad eiusmodi casus non occultos, quae reseruatiōe ablata, consequens est, ut virtute Bullae possit toties quoties ab eis absolui. Nec significum appofitum de perfectantia reseruatiōis est efficax: nam ablata reseruatiōe Pontificia, adhuc potest remanere reseruatiō Episcopalis, & designari cui Episcopo, & quorum poenitentium absolutio reseruatur: quare Pontifex voluit, ut quisque Episcopus solum in sua Diocesi, & suos subditos absolueret valeat: Inde tamen non probatur, quod reseruatiō sit Pontificia; sicut etiam Episcopus non potest absolueret in aliena Diocesi saltem à reseruatis Episcopo illius Diocesis; quod non suadet eos casus habere reseruatiōem maiorem, quam Episcopalem; sed solum actus iurisdictionis suis terminis, locis, & personis esse circumscriptos. Id in præfati contingit, Pontifici iurisdictionem congruenter limitante.

3. Et quidem ea limitatio non opponitur ablationi reseruatiōis Pontificiæ; nec recte intelligitur, quo pacto dicit reseruatiō Pontificia, si inferiori Prælato non reseruatur illi casus: cum reseruatiō Pontificia id per se dicat, quod nullus Prælatus inferior absolueret valeat. Itaque cum Tridentinum facultatem præstat Episcopis ad absoluentum à reseruatis occultis cum adhibita limitatione, perinde se habet ac si alliteret, peccata, quæ sunt Sedi Apostolicæ reseruata, si sint occulta, deinceps solum Episcopis in sua Diocesi, dum sint peccata subditorum, reseruata maneat. Sicut si in Religione, in qua peccatum verbi gratia, periuurij est reseruatum Superiori, statueretur, ut deinceps Confessarius Domus Religiosæ possit ab illo absolueret commorantes in eadem Domino: quis dubitet, reseruatiōem Superiori auferri, quamuis limitarentur Confessarius, & personæ? Atque adeo Regularis, qui in id peccatum incidisset, si haberet priuilegium, ut per quemuis Confessarium absolui à periuurio: similis est omnino casus, quem agitamus, sua seruata proportione. Hincque Mendo.

4. Dico igitur posse quemlibet absolui toties quoties à casibus

in casibus in Bulla Cœnæ contentis (excepta hæresi, de qua statim) si sint occulti, & ab omnibus aliis re-

6. Deinde aduertendum est, in opinione iudicante, irregularitatem esse censuram, & per Bullam Cruciatæ posse quem absolui ab irregularitate, quæ purè pœna est, & non simul inhabilitas, sanè posse absolui ab irregularitatibus, quæ purè pœnæ sunt, à quibus potest Episcopus absoluerè vigore præfati Decreti Tridentini. Sed de hoc vltimo ego alibi.*

7. Ex his inferitur, me olim Panormi interrogatum hæc respondisse, posse absolutionem præstari virtute Bullæ toties quoties ab excommunicatione occulta contracta ob ingressum in Monasteria Monialium, & contra in Bulla Pij Quinti, & Gregorij XIII. quia ab ea potest absoluerè Episcopus, cum in his Bullis Pontificum sibi referantium illam censuram, non continetur clausula derogatoria Tridentini.

8. Ratio omnium supradictorum est, quia virtute Bullæ potest quis toties quoties absolui à peccatis quæ non sunt Pontifici referuata; sed eiusmodi peccata occulta (sæm dico de censuris) non sunt Pontifici referuata, sed Episcopi; ergo potest toties quoties ab illis absolui. Suedetur Minor, nam referuatio abiata est per Tridentinum, dum Episcopis concessa est potestas absoluedi ab illis peccatis; sicut, si peccata essent atque Episcopi referuata, & in aliquo Concilio, aut Synodo concederetur omnibus Parochis facultas ad absoluedum ab illis, posset sanè ab eis absoluerè quicquid valeret absoluerè à peccatis, à quibus Parochi absoluerè possent. Vide Mendo vbi supra disput. 22. cap. 9. numero 62. qui respondet ad argumentum contrarium adductum ab Henriquez. Hæc opinio mente conuenit à Confessariis, nam in dies potest occurrere, & est facta consolatoria penitentibus. Quicquid caustissimus Bardi dicit, contrariam esse in Praxi sequendum, non nego tamen opinionem doctissimi viri esse factam probabilem, nostram tamen præter Mendo vbi supra docet nouissimè me cit. to doctus Pater Bertrandus Lorche in Resol. Theologicis tract. 1. quæst. 1. art. 5. commo videndus.

RESOL. XLI.

Quoniam Confessarij virtute Bullæ Cruciatæ possunt absoluerè a casibus Bullæ Cœnæ, hæresi excepta, semel in vita & semel in morte, quærendum est breuiter de aliquibus casibus inclusis in dicta Bulla; ideo queritur, quid dicendum sit de aliquibus casibus positis in primo Canone Bullæ Cœnæ, an includantur sub nomine hæresis, ita vt per Bullam Cruciatæ minime possint absolui? Ex p. tr. 1. Ref. 19.

1. Non posse absolui docet Fernandez in exam. Theolog. moral. p. 1. c. 9. §. 16. sect. 1. n. m. 1. Turanus in 22. tom. 1. disput. 56. dub. 2. Alterius de conf. tom. 1. lib. 8. cap. 19. quæst. 2. Azorius tom. 1. lib. 8. cap. 19. quæst. 1. & Ledesma in summ. tom. 2. tract. 1. cap. 6. in fine vbi sic asserit: [Hæc de aduertit, que de baxo Tom. IV.

de nombre de heregia, se comprehenden los que fauorecen, & encubren los hereges, y los que se apartan de la obediencia de los Pontifices Romanos, & tienen libros prohibidos, & los leen. Porque todos estos casos estan referuados en España à los Inquisidores, y ningun Sacerdote los puede absoluer por la Bulla d' jubileo.] Putant igitur supradicti Authores, omnes casus contentos in primo Canone Bullæ Cœnæ includos esse sub nomine hæresis; sed, cum virtute Bullæ Cruciatæ hæresis non possit absolui; neque poterunt & illi.

2. Hæc opinio est probabilis, sed contraria non caret etiam probabilitate: illam docent Sanchez in summa, tom. 1. lib. 2. cap. 12. num. 12. Porrel. in addit. ad dubia regul. verb. libri prohibiti, n. 14. Riccius in addit. ad Bullam Cruciatæ, Rodriguez part. 1. §. 9. sect. 3. numero 95. Duardus in Bulla Cœnæ, lib. 3. §. 2. quæstion. 8. numero 8. & seqq. 11. numero 47. Henriquez lib. 6. cap. 17. numero 2. in Glossa, littera I. Farinacius de hæresi qua. 1. 180. num. 8. Suarez tract. de fide disput. 24. sect. 1. numero 11. & alij; hi omnes docent, si supradicti verè Hæretici non sint, posse per Bullam Cruciatæ absolui; nam solum excipitur hæresis formalis. Ergo, &c.

RESOL. XLII.

Quoniam paruitas materia excuset ab excommunicatione legendi libros hæreticos; & an eos legentes sint absoluedi per Bullam Cruciatæ?

Et an dicta paruitas materia non solum detur in legentibus, sed etiam in retinentibus libros Hæreticorum?

Et quid est sentiendum de libris magicis, & chiromanticis; an comprehendantur sub nomine hæreticorum, & in dicta excommunicatione? Ex p. tr. 1. Ref. 30.

§. 1. Pater Sanchez in summa, tom. 1. lib. 2. cap. 10. numero 31. de hac materia loquens sic ait: [Ego credo, vnam solum paginam, quamuis liber sit ex voluminis maioribus, non sufficere; sed maior quantitas ea pagina voluminis maioris, vulgò, de marca mayor, sufficiens erit.] Hanc opinionem non potest probare Suarez tract. de fide, disput. 20. sect. 2. numero 20. Bonacina de cens. disputat. 2. quæst. 5. punct. 4. num. 13. cum Molfesio in 3. p. lib. 3. cap. 1. numero 49. & late in qua in ea lectione multum potest esse periculi. Operet ergo, vt nimis breuis, nec multarum linearum sit lectio, vt excusationem paruitatis materia admitat. Sed supradicta Sanchez opinio approbatur à nostro Duardo in explic. Bull. Cœnæ, lib. 2. can. 1. quæst. 46. num. 4. Filiucio tom. 2. tract. 22. cap. 7. numero 104. & nouissimè à Laurentio Porrel. in addit. ad dub. regul. verb. libri prohibiti, num. 7. in fine, & in hanc sententiam inclinat Layman lib. 2. tractat. 1. cap. 16. num. 5.

2. Sed, etiamsi talis incurreret in excommunicationem dictæ Bullæ Cœnæ, latam contra legentes libros Hæreticorum, puto per Bullam Cruciatæ absolui posse; dummodo hæretico animo id non faciat; & ita in terminis præter DD. citatos in superiori resol. docet Acofta in expl. Bullæ Cruciatæ quæst. 53. concl. 4. Porrel. in addit. ad dub. regul. verb. libri prohibiti, num. 14. Riccius in addit. ad Bull. Cruc. Rodriguez p. 1. §. 9. sect. 3. num. 10. quicquid in contrarium asserat Rodriguez, & alij.

3. Sed de libris magicis non est dubitandum, vt docet Delrius in disquis. part. 3. lib. 5. sect. 17. & Raphaël de la Torre in 2. 1. tom. 2. q. 96. art. 4. diff. in fine. quia, sicut chiromantici, & magi non comprehenduntur

qui docent, & in Ref. 30. lege eius doctri. à principio vsque ad §. 1. Vide exclus. 2. sue, & hic infra in Ref. seqq. Vide §. Sed etiam

Sup. hoc in tom. 5. tr. 1. Ref. 142 §. Sed hæc lege etiam ibi §. 1. & ibi in tract. 10. Ref. 145 §. Notandum, & late in Ref. 146.

Sup. contento in hoc §. leg. doctri. Ref. præterita, & Ref. §. & verè, eius not.

Sup. hoc contento in hoc §. in tom. 4. tr. 8. Ref. 30. prope suam &c.